

Zondag 10 januari 2021 - Om moed te houden

Bij Marcus 1 - de doop van Jezus

Ik weet niet hoe goed u er op let als u thuiszit, maar u ziet vast dat de liturgische kleur wit is. Wit is de kleur die hoort bij deze zondag. We kunnen deze zondag namelijk ook de tweede zondag van Epifanie noemen. Epifanie betekent letterlijk verschijning. Je zou daar ook nog voor kunnen zetten de woorden glanzend, prachtig, oplichtend. In de kerstnacht werd het donker en verschijnt het licht van Christus in het donker van de nacht.

In deze zondagen na Kerst vieren we dat Christus verschenen is als licht in onze wereld. En we lezen daarbij vooral de verhalen die over Jezus' eerste verschijnen gaan in onze wereld. Zijn bezoek als 12 jarige in de tempel, zijn doop door Johannes en het eerste wonder op de bruiloft van Kana.

Zo hebben de eerste zondagen na het kerstfeest nog de feestelijke witte kleur.

Maar hoe tegenstrijdig lijkt dat met hoe we de afgelopen week hebben beleefd. Met besmettingen die maar nauwelijks minder worden en de druk op de zorg die toeneemt. En ook de dienst in de Beukenhof is voor deze zondag afgezegd. De maatregelen worden weer strenger. En dan nog een week met geweld tegen de democratie, tegen de uitslag van de presidentsverkiezingen in Amerika. Dan voelt het bijna onbenullig om het te hebben over de liturgische kleuren. Bijna, zeg ik.

Want misschien is het ook wel goed om in deze morgen met elkaar te ontdekken dat er meer over onze wereld te zeggen valt dan al die angst, dat geweld, bedrog en vijandigheid.

Vandaag zijn we begonnen met de lezing uit het evangelie van Marcus.

We zullen de komende tijd regelmatig uit dit evangelie lezen.

En het is ook bijzonder om te zien hoe de verschillende evangelisten hun verhaal beginnen.

Mattheus begint met te vertellen waar Jezus vandaan komt, zijn eerste woord is afstamming, overzicht van de afstamming en dan volgt er een lange stamboom.

Lucas geeft een kleine inleiding en zegt: er zijn er meer die dit verhaal hebben willen vertellen, ik ga het ook doen, en dan begint hij gewoon maar te vertellen over wat er in die dagen gebeurde. Over de geboorte van Johannes en het ons zo bekende kerstverhaal met de herders.

Johannes zet heel hoog in, bij het begin, bij de schepping, bij het Woord dat bij God was en God was en dat in de wereld is gekomen.

Vanmorgen: het begin van het evangelie van Marcus.

Hoe begint Marcus zijn verhaal?

De eerste woorden van zijn evangelie luiden: Begin van het evangelie van Jezus Christus, Zoon van God.

Daarmee maakt hij kort en krachtig meteen maar duidelijk dat het niet zomaar een verhaaltje is dat hij vertelt.

Het is evangelie, goede boodschap, heil voor de mensen.

Marcus gaat geen levensbeschrijving geven van Jezus, geen biografie.

Hij wil proberen datgene te beschrijven wat met Jezus in de wereld is gekomen en daarvoor kiest hij het woord: evangelie. Goed bericht.

Dat woord evangelie bestond al en ook de verwachting van de komst van Gods heil, een nieuwe tijd, leefde al bij de mensen.

Die tijd, zegt Marcus is nu aangebroken. Er is iets nieuws begonnen.

Begin van het evangelie van Jezus Christus.

Wij kunnen het ons nauwelijks voorstellen hoe dat eens als iets nieuws is begonnen.

Wij kennen dat evangelie al zo lang. Het gaat al 2000 jaar mee. Het is niet nieuw meer. Het wordt steeds ouder en lijkt uit de tijd te raken.

Begin van het evangelie van Jezus Christus.

Marcus zegt daarmee ook: dit, wat ik nu vertel is nog maar het begin van het verhaal.

Dit verhaal, het evangelie van Jezus Christus, dat eens toen en daar is begonnen, gaat verder tot in onze tijd.

Alle vier evangelisten laten hun evangelie beginnen met een voorbereiding, iets dat voor de komst van het evangelie uitgaat.

Mensen moeten op de een of andere manier opmerkelijk worden gemaakt.

Dit evangelie, deze goede boodschap, kan niet zomaar landen in deze wereld.

Er moet iets gebeuren in de geesten, in de harten van mensen dat het mogelijk maakt er iets van te bevatten.

Zonder voorbereiding gaat het niet.

Net zoals we dat ook kennen in onze diensten.

Er is eerst de dienst van de voorbereiding.

Eerst worden we ons ervan bewust hoe we beginnen, wat voor mensen wij zijn.

Dat spreken we uit in een gebed, dat doen we in het drempelgebed. En ook al komen we nu niet letterlijk over de drempel. Ik denk dat we figuurlijk de drempel nog wel herkennen: we besluiten of we zullen kijken/luisteren, we steken een kaars aan, we luisteren naar de eerste klanken van het orgel en de zangers. Dan komen we als het ware in de stemming, voelen we ons verbonden met elkaar, met God.

En dan bidden we om Gods ontferming voor de nood van onze wereld en in ons leven.

We noemen wat er in onze wereld niet strookt met Gods bedoeling en dat ons verlangen groeit dat dit anders zal worden.

Zo klonk het ook in die dagen: Maak de weg van de Heer gereed, maak recht zijn paden.

Zo trad Johannes op als een wegbereider, vertelt Marcus. Omdat het zonder voorbereiding niet gaat.

Johannes is gekomen om de mensen wakker te schudden, om hen op te roepen zich om te keren naar God toe. Met het doel dat zij hun hart zullen openen voor wat van God komt, en dat hier wordt aangeduid met het woord: evangelie, goede boodschap.

Ook Jezus komt naar Johannes toe. En net als de andere mensen stelt Hij de vraag: 'Wat kunnen wij doen?'

Wat kunnen wij doen in deze wereld waarvan wij zoveel niet begrijpen?

Met het kwaad, de dood. Met oorlogen, rampen, ziekte, armoede. Geweld, wantrouwen en angst.

Wat kunnen wij doen in deze wereld?

Met die vraag is Jezus in de wereld gekomen: God, wat kan ik doen?

Niet: God, wat moet ik ermee aan, hoe kan ik eraan ontkomen? Niet: hoe kan ik zo goed mogelijk overleven in deze boze wereld?

Maar: wat kan ik doen?

En Jezus laat zich dopen door Johannes, net als alle anderen. Hij laat zich onderdompelen in het water waaraan geen mens ontkomt, in de vragen en de angsten, de kommer en de koorts.

Meteen toen Hij uit het water kwam, zag Hij de hemel openbreken en de Geest als een duif op zich neerkomen. De duif is vaker het symbool voor de Geest van God. De Geest die in Genesis over de wateren zweeft. Symbool voor de scheppende kracht van God, voor een nieuw begin. Denk aan de duif die na de zondvloed over het water vloog en het eerste teken van leven meebracht.

Deze keer daalt de duif op een mens neer. Als een teken van nieuwe schepping, een nieuw begin, tegen de oerkracht van het water, de macht van de chaos in. In deze mens zal dat te vinden zijn.

En je zou kunnen zeggen dat we in dit gebeuren al het verhaal van de opstanding horen. Het is het verhaal van de macht van het leven die het opneemt tegen de macht van de dood. Want het is: evangelie van Jezus Christus – de goede boodschap.

Als geen ander heeft Jezus begrepen dat het leven hierbeneden geen leven is zonder de Geest van boven. Dat het Gods Geest is die leven brengt.

En wordt de onverbreekelijke verbondenheid tussen God en mens benoemd, klinkt er de stem die zegt: Jij bent mijn geliefde kind, in jou vind ik vreugde. Gelooft daarin en ga jouw weg in deze wereld.

Wij zijn vaak angstig en durven die weg niet te gaan.
Altijd is er de diepte van het water.
De angst voor wat een mens kan overkomen.
Het evangelie van vandaag spoort ons aan om moedig te
zijn. Om uit het diepe water op te staan,
om onze angst te overwinnen en te durven vragen:
wat kan ik betekenen? Jezus is verschenen in onze
wereld.

Als mens die handelde vanuit moed. Die moed kwam
ergens vandaan.
Dat was de stem die tegen hem gezegd heeft: Jij bent
mijn geliefde kind.
De stem die ruimte schept ook voor ons om onszelf te
zijn, om onszelf te geven, met de vraag: Wat kan ik
doen?
Wat kunnen wij doen in dit leven?

Ook wij zijn Gods geliefde kinderen,
laten we daarom moedige mensen zijn,

die in dit leven, gesterkt door Gods Geest,
aan zijn Koninkrijk werken.

Loosdrecht, Gereformeerde Kerk
ds. Hillegonda Ploeger